

**Sermones: Petri Hieremie Panormitani ex Sicilia: F.
co[n]uent[us] ordinis Predicatoru[m] bononiensiu[m]:
tam preclari q[uam] omnigene eruditio[n]is refertissimi.
omnibusq[ue] euangelica documenta ...**

Petrus <de Hieremia>

[Augsburg], 1514

VD16 P 1883

De s[an]cto Matthia ap[osto]lo. ser. xxviiij.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-70359](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-70359)

oia et securi sum? re: quid ergo erit nobis: Rūdit chris. Amē dico vobis q̄ vos q̄ res liquistis oia et securi estis me: in regeneratione: cū sederit filius hominis in sede maiestatis sue: sedebitis et vos sup sedes. xij. Lucas vero dicit sedebitis super thronos Luc. xij. Idem ē. Huic cathedre puenit. Quarta interpretatio nois Petr. i. agnosceas q̄ ruc. i. in die iudicii cognoscer esse cōpleras omnes pmissiōes chris: ruc etiā cognoscer omnia bona et mala omniū. Tunc poterit dicere beatus Petrus. Hūc cognosco sicut et cognitus sum. i. Cor. xij. Sed et nūc agnoscat pfecte deū vidēs eum per essentiaz: in cuius visione consistit essentialiter vita beata: iuxta illud Jo. xvij. Hec est autē vita eterna: vt cognō. re solū verū deū et quē mī. Iesū chris. Et iō dixit sibi chris Quia tu es Petrus. i. cognosceas scz gloriā paradisi Ad quā nos perducatur. etc.

In festo bñi Matthei apli. Sermo xxviii

Episcopatus

eius accipiat alt. Dignitas liter. ps. cyij. Transumptiue aut in epistola, hodiernae tenuitatis que est Actuum. f. Pro sermone fundamentum in quo agitur de prelatoe aut theologice q̄stio. Querit. an h̄ appetere prelatoe: Arguit q̄ sic. h̄ appetere bonū opus et laudabile et statū pfectiorē. sed prelatoe est humilitas. i. ad Tim. iij. qui episcopatu desiderat bonū opus desiderat. patet iterū. laudabile est desiderare statū religiosi: igit et statū episcopatu: q̄a ē pfectior. Be. laudabile aliqui fuit episcopatu querere. igit in oppositū Pau. v. ad Heb. Nec quisq̄ sumit. i. sumere seu percipere debz sibi honore. i. illud opus pastorale cui ē honor annexus ergo nō licet appetere prelatoe et sic questio manet p vtraq̄ parte dubia. Ad q̄stionē fm doctores sup. ij. sen. q̄ in epatu tria considerari possunt.

Primum est pncipale et finale id est episcopalis opatio: q̄ primoz utilitati irēdit.

Secūdu est altitudo gradus super familiaria domini sui.

Tertiu consequēter se habēs ad hec est

honor/reuerētia et sufficiētia spaliū. appetere epatu q̄rū ad tertiu est illicitū: q̄ vel ad cupiditate vel ambitionē p̄ner. et sicut q̄rū ad scdm q̄ est p̄sumptuosū. appetere aut p̄desse primis ē q̄dem p̄uosum fm se sed tū videt p̄sumptuosū q̄ q̄s appetat p̄ esse vt p̄st subditis: nisi manifesta necessitate iminere: q̄ hoc p̄desse habet anexam celsitudinē gradus. ad ep̄m p̄ner esse p̄fectiorē et alios ad p̄fectionem adducere: ad q̄d requit esse p̄fectū: reputare aut p̄fectū ē p̄sumptuosū: sed nō iminere necessitate vt ait Be. in pastorali: q̄ tunc laudabile erat epatu q̄rere q̄n p̄ hūc quēq̄ dubium non erat ad supplicia grauiora puenire: et nō inueniebat q̄ on? sumeret: nec etiā p̄sumptuosū est appetere talia opa facere: si eū p̄tingat in tali officio esse et esse dignū ad talē plationē exequēda. et fm deū et vt q̄s p̄desse possit p̄rio. q̄ et talē habuit Mattheias iuxta p̄ba passūpta. Episcopatu. et sic de alijs. In p̄bis p̄positis et in tota epla hodierna fit mētio pncipaliter de duobus videlicet. Primo d̄ Jude apostore idigna platioe: cui dicit. Epatu eus. i. iude. Secūdo de Matthei apli digna subrogatioe cui dicit: accipiat alt. i. Mattheias. Circa p̄mū nota q̄ platus indignus deponi d̄ fm iura. Ideo ex q̄ Judas fuit indignus platus deponi debuit a platura. Notādū aut q̄ p̄ter q̄tuor causas prelatus fit indignus platioe: et p̄ter fit dignus priuatione siue depositione. p̄ter quas etiā Judas deponi debuit. Et sunt iste vltz.

Primo p̄ter homicidiū imanitate.

Secūdo p̄ter hereticā p̄auitate.

Tertio p̄ter symoniacā infectionē

Quarto p̄ter enormē dilapidationē.

Primo q̄ p̄ter homicidiū et marie q̄n ē notoriū: vt p̄bat in c. vl. de rēp. ordi. Et in c. Inq̄stiois. extra de accusatiōibz. Et nota i. c. Et tenore. e. t. Judas aut homicidiū cōmisit q̄n d̄i filii interfici p̄curauit Et istud homicidiū fuit notoriū: vt dicit i. epla hodierna. Et notū factū ē oibz habitantibz hierl̄m. Quāuis at de notorio multiplex differētia siue distinctio habeat: vt notat canoniste in. c. Ura. de coha. cle. et multi. Et. ij. q. j. Manifesta. Tū q̄rū ad p̄positū p̄ner. est notādū q̄ triplex est notoriū videlicet p̄sumpti facti et iuris. No

De sancto Matthea

torum p̄iūpti est q̄n ex p̄sumptōe violenta
insurgit manifestatio seu probatio delicti
vel alteri? reus sicut ē paternitas et filiatio
ff. de in ius voc. l. Quia semp. ff. de codi. et
dmon. Et notat glo. in. c. Lū cōtumacia.
de be. li. vj. Notorū facti est q̄n sic manife
stū est factū q̄ n̄ p̄t aliqua tergiversatōe
celari. vt in. c. si. de cobabi. cleri. et mult.
Notorū iuris est q̄n p̄ iniam vel cōfessio
nē in iure facta p̄stat d̄ delicto: vt notatur
in dicto. c. si. Homicidii f̄ tude fuit notorū
rū p̄dictis tribus modis. Primo quidē p̄
sumptionē violentā: q̄n cū inimicis capi
talis ch̄i secretū cōcilī in iij. Bar. xxvj
Tūc abijt vnus d̄ duodecim q̄ dicebat iu
das scarioth ad p̄m. sacer. et ait il. Quid
vultis mibi dare: et ego vobis eū tradam:
Secūdo p̄ facti euidentiā: q̄n venit cū turba
cū gladīs et sustitit cōprehēdens eum. Et
quāuis eū oscular? esset: r̄n n̄llā potuit rer
guersatōe celare: q̄n ch̄i mortē traeraue
rit. Un̄ d̄s dixit ei. Juda osculo filii ho
minis tradis. Tertio per p̄p̄ia p̄fessionē
p̄ quā sit notorū iuris: q̄n homicidii suū
manifestauit dices. Peccauit tradens san
guinē iustū. Bar. xxvj. Et ista p̄fessio fa
cta est in iudicio. i. corā p̄ncipibz sacerdotū
q̄ quāuis mali t̄n iudices erant. vt p̄bat iu
decretis. d. istin. xctij. D̄s noster. Secūdo
p̄clar? deponi d̄z p̄pter hereticā p̄auitātē
et papa. xj. di. Si papa. p̄pter hereticā Judas
debut remoueri. Ipse em̄ h̄mo fides ch̄i
recepit: sed ab ea postmodum p̄uicatus
fuit. Un̄ d̄z in epla hodierna. De q̄ pua
ricat? est iudas: vt abiret i locū suū. i. in it
fernū: q̄ est loc? sibi cōgruus triplici rōne.
Nam infern? est locus ferocius
Est locus ardoris
Est locus horrois
¶ Est locus ferocius. Et. xxx. De cada
ueribz eoz ascendet feror? et h̄ maxime erit
post d̄e iudicij: post q̄d oia ornāmēta eles
mentoz descēdet in infernū. Et quibz in
tollerabilis feror? onef. et h̄ competit iude
rōne inuidie. Un̄ sup illud. Jo. xj. Quas
re h̄ ynguentū non vengit. xxx. denarijs et c
dicit glo. Bono odore monf. Secūdo infer
nus est loc? ardoris. ps. Puer sup pec. la/
queos: ignis sulphur? et sp̄s peccatorū pars
calicis eoz. ps. c. Et ideo sibi cōperit rōne
auaritie ardens. Joā. xj. Fur erat et locus

los h̄is: ea q̄ m̄tebāt portabat. Tertio
est locus horrois. Job. xij. Vbi null? or
do: h̄z sempitern? horroz inba. sibi cōpe
rit rōne p̄ditōis p̄fector: et q̄ tan? horroz
torū mudū p̄culsit? q̄ sol ob. curat? fuit: ter
ra tremuit lapides scissi sūt monumenta
aperta sūt. ¶ Tertio deponi d̄z p̄lar? p̄p̄
sioniacā isectiōz. xv. q. ij. Sane. et extra
de accusatōibz. Inq̄sitōis. Sic et Judas
fuit symoniac? q̄z veditit ch̄m. p. xxx. de
narijs. j. q. j. Que studeat. Porandus t̄n q̄
simonia est volūtas emēdi v̄ vendēdi sp̄i
ritualia. q̄ sūt i triplici differētia. Quēdā
em̄ sūt sp̄ualibz annona: sicut patronat?. Que
dā pure sp̄ualia: vt sūt ecclēe sacramenta.
Quēdā d̄nū ia: sicut sūt sp̄ualia dona/ p̄tōz
remissio/ miraculoz opatio/ et h̄mōi: v̄de
re aut sp̄ualibz annona est simonia magna
Vendere s̄o sp̄ualia pure est maior: v̄ndē
dere aut diuina est maxima. In ch̄o autē
fuit q̄d d̄i annētū. s. ei? caro q̄ mediāte aīa
fuit deitati p̄iūctā. Fuit q̄d d̄a sp̄uale p̄u
rū. s. ei? aīa. Fuit q̄d d̄a diuina. s. ei? diuini
tas beata. Judas h̄ vendendo ch̄m p̄ssū
mā simonia cōmiserit: q̄z veditit corp? ch̄i
et aīaz et diuinitatē. et tō meruit deponi ab
aplica dignitate. ¶ Quarto debuit deponi
ni p̄p̄ enormē dilapidationē. Quattuor
aut modis p̄lar? dilapidator dicit p̄r. Vno
mō: q̄ bona ecclēe indebite cōsumit. Secūdo
cundo: q̄n ea p̄ negligentiam perire sinit.
Tertio: q̄n sp̄ualia negligit. Un̄ dicit re/
xtus. S. di. Si d̄s epus fo: meatōi p̄ d̄e
teroz diaconoz: vel erime in cellus in sua
parochia p̄cio vel p̄cibz interuenire cō
senserit: v̄ cōmissuz auctoritate officij sui
nō sp̄gnauerit: ab officio suspendat. glo.
suspendat. i. deponat. j. q. ij. S. d̄s epus:
als esset p̄tra. xj. q. ij. Teugualdū. Ad idē
fac. xvij. q. ij. S. d̄s abbas. vbi h̄z q̄ p̄lar?
p̄p̄ negligentia p̄t deponi. Quarto: q̄n
malo exēplo gregē corripit. Istis q̄tuo
modis Judas dilapidator fuit. P̄mo: q̄
bona ch̄i/ et p̄uicē? applici indebite p̄sumē
bat. Un̄ d̄z Joā. xj. q̄ fur erat/ et loculos
h̄is q̄ m̄tebant asportabat. Secūdo in p̄
curādo negligēs erat. Un̄ cū ch̄is v̄ditit
ei. Q̄d facis fac cito: q̄dā crediderit q̄ d̄i
xisset ei. Eme q̄ opus sūt nobis ad d̄m se
stū: aut q̄ egenis aliqd daret. Et q̄ habet
q̄ Judas nihil portauerat/ nec p̄ die festo

nec p paupib. Tertio spūalia negligebat q: de paupib no curabat Joā. xij. Hoc at dicit nō q: d egenis pinceret ad eū. Quar to aplos quāu in se erat malo exēplo cor/ rumpebat. Un postq ab aplis exiuit di/ xit dñs. Joā. xij. Nūc clarificat est filius hois. Erat ei Judas cū aplis sic diabolus cū angelis. lupus cū agnis: accipiter cuz columbis. z iō collegiū aploz n erat claz: sed ipso recedente clarificatum est in eo. Circa scdm qd tangit in themate vicz de Barthie apli digna subrogatio. Est notandū: q subrogatio ista fuit facta p electionem que in epla euangelica tripliciter commendatur.

Primo ex pre modi eligendi
Secdo ex parte electi
Tertio ex parte eligentiū.
Primo g comendat ex parte eligentiū qui fuerūt apli / q fuerūt magne auctoritatē. Nā fuerūt pncipes mūdi / ianitores ce li / z iudices seculi. ps. Principes ploz cō gregati sūt. ad faciendū. Barthie elec tionē. Ecce q: sūt pncipes mōdi. Quonā dū fortes terre. Ecce q: erūt iudices seculi. Vehemēter eleuati sūt. l. vt sint ianitores celli. Et alij sanctissimi viri z mlieres que erant cū eis inter q: etiā fuit beata virgo Secūdo ex parte modi eligendi. Tria em interuenerūt in electōe sua. Prio apostoli ca exhortatio. Secdo deuota oīo. Tertio sortū emissio. Primo g aplica exhortatio q: Petrus q erat vicarius chri. z iō ad eū p̄tinebat pmo loqui. Primo pdicauit ex/ hortando vt pcederet ad electionē. Unde dixit: Vtri frēs oportet ipleri scri pturam quā pdicit spiritus sc̄s p os Dauid d̄ Ju da zc. vsq. Et statuerunt duos zc. Secdo deuota oīo. Un dī. Et orantes dixerunt. Tu dñe q corda nosti oim / ostēde que ele geris ex his duobz vni accipere locū mi/ nisterij dñi? et ap̄lar? de q p̄uaricat? est Judas vt abiret in locū suum. Et quo ha demus exemplū: q semper in electōibz fi endis debet p̄mitteri oīo z inuocatio spiri tus sc̄i. a quo filij dei aguntur. Tertio sor tū emissio. Unde dicitur. Et dederunt ei sortes / et fors cecidit super Barthiam Nota q fors dicitur multipliciter: sicut no/ tar Glo. in p̄emio. Lemētiāz. sup p̄bo Sortis: vbi sic dī. Sortis sumit p fortuna

vel euentu. xxvj. q. ij. Sortis. Alibi pro sortis tileigo de sortil. c. j. Alibi pro capitali. de vsuris. c. j. z. ij. Alibi p parte vel portioe: de pben. lū fm. xxj. di. Cleros. Quia at ex hōdi exēplo possent mlti trahi ad vtē dū sortibz. Ideo norandū circa hāc mate/ riā q sicut dicit Tho. ij. q. xcy. Sortes ppie dicunt eū aliqd sit vt p̄ et aduentū: aliqñ occultū innotescat. Et quidē si qrat per sortes qd cui sit exhibendus: vocatur fors diuisoria. Si vero querat quid agere oporteat: vocat p̄sulcoria. Si vero querat qd futurū / vocat diuinatoria. Et st sortes multiplices: pura p̄tractionē p̄icroz / vel p̄siderationē figuraz q̄ prouenit ex plū bo liqnefacto in aquā p̄iecto: vel ex q̄bus/ dam cedulis scriptis in occulto repositis p̄siderādo quis quā accipiat: vt ex festucis in q̄libz: quis quā accipiat minare vel ma iore: vel ex p̄iectione taxillorū quis plura puncta p̄iciat: vel etiā cōsiderando / quid apertendo librum occurrat z huiusmodi. Euentus aut sortū potest expectari a tri/ plici causa: quia vel ex dispositōe corporū celestium: vel ex fortuna: vel ex causa spiri tuali. Si aut expectet a dispositōe corporū celestium: ita q ea intentione fiant / quali actus humani qui requirunt ad sortes fm dispositōnez stellarum sortiant effectum est op̄into falsa: z p̄ cōsequens et suggestiōe demonū: z sic est superstitio. Si aut expe/ cetur euentus sortium ex fortuna. i. a ca/ su quod videtur habere locum in sorte dis/ uisoria: nō videtur esse p̄tin: mlti forte p̄f vitium vanitatis: sicut si aliqui non valen tes concorditer diuidere. velint vni sortibz ad diuisionē / quali fortune exponentes qd quā partē accipiat. Si vero expectet euen tus a causa spiritali hec est duplex. quia vel a diabolo vel a deo. Si a diabolo sup stitiosum est z illicitum. Et he sortes sunt que prohibētur per canones. Unde Leo papa. Sortes quibus vos cuncta vestris discrimatis p̄uincis: quas patres dāna/ uerunt / nihil aliud q̄ diuinationes z ma/ lesicia esse d̄cernimus. xxvj. q. v. Sortes. et est mortale peccatum: quia prohibent in di. c. sub pena excomunicatiōis: q nō nī si p̄ mortali ferri debz. l. j. q. iij. Nemo epi/ scoporum. Nec est verum q quedam sort/ res q̄b aliq vtunt: sint ab apostol̄ institū

In festo beati Matthei apostoli

te. xvij. q. j. c. j. Si aut expectet earū eū?
a deo: tūc fm se nō est malū yrishmōi sortī
bus. **Uñ** Prouer. xvj. Sortes mittuntur i
signū 7 a domino reperiunt. Et de his in
telligit illud Aug. xvj. q. j. c. Sortes. vbi
dicit qz iors nō est aliquid mali: sed in re du/
bia diuinā indicās volūtatē. Et tales fue
runt sortes quibz vsi sunt patres: vt Josue
in dephētoe Jonathes sup Saul. j. Reg.
xiiij. et Jonas. Ite Zacharias sorte ex yr
vt incēluz poneret Luc. j. Et sic Matthei
as sorte. elect? est vt hic dicit. Debent tñ
q̄tuor circūstante iteruenire: quarū vna
si deficiat peccatū esset. Primo qz nō fiant
sine necessitate: quia aliter p̄tineret ad ten
tationē dei: Secūdo qz fiat cū reuerentia.
Uñ dicit Beda qz apli p̄miserāt orōnem
in electōe Matthei p̄ sortes. Tertio qz di
uina oracula scz sortitū: ad secularia nego/
cia et vanitatē hui? vite nō cōuertant fm
Aug. xvij. q. j. **Uñ** qui. Quarto qz nō mit
tant sortes i electionibz ecclesiasticis: que
fieri debent ex inspiratōe sp̄s̄s̄cti. Nec ob/
stat qz dicit hic de Mattheo: qz fuit hoc ex
p̄uilegio speciali fm Hier. qz dicit qz p̄uile/
gia paucorū cōm legē nō faciūt. Diony.
sō aliter intelligit sortes istas que p̄tinge/
runt i electōe Matthei. dicit qz sibi vide/
ri qz illa sortis n̄bi latitud fuerit nisi quidaz
splendor et radi? diuinit? sup Matthei
emissus: p̄ que ipse ostendebat i aplm assu/
mēdus. Secus autē est in secularibz digni/
tattibz qz ad terrena disponenda ordinant:
in quarū electione plures vtunt sortibz scz
cut et intēporaliū rerū diuisione. Et vul/
galiter dicunt scrutina. Imminētē qz nei/
cessitate licitū est diuinū iudiciū iplorare
p̄ sortes cū reuerētia. Et ponit Aug. ep̄s/
plū. Luz tpe p̄secutionis esset disceptatio
inter mistros dei. qz debeant fugere ne oēs
occidant: et sic ecclesia deserat: 7 qz rema/
nere ad p̄solationē aliorū: si nō p̄r alio mō
determinari. dicit i h̄mōi posse yr̄ sortibz.
Ad sortes etiā p̄tinet vulgaris purgatio
scz p̄ iudiciū ferri cādētis vel aque bulien/
tis. **Uñ** p̄hibet. ij. q. v. Consultasti. Et ex
tra. de purgatiōe vulgari. p̄ torū. Et sic pat
ret hec materia. Tertio cōmēda? electio
ex p̄sona electiqz quadruplicat laudat.
Primo de morū maturitate.
Secūdo de scientie veritate.

Tertio de vite sanctitate.

Quarto de cōstantie firmitate.

Uñ Primo ergo p̄mendat de morū matu/
ritate. dū dicit in epla: Dicit ergo ex his
viris qz nobilitū sunt 7c. **Uñ** autē maturita
te ipozat. **Uñ** agnū autē piculū ē: qñ picu
tus maturus nō est. **Uñ** r. **Uñ** r. **Uñ** r. **Uñ** r.
Tus rex puer est. **Uñ** Secūdo de scientie verita
te cū dicit. **Uñ** tpe qz intrauit et exiit
inter nos dñs Iesus incipies a baptisimā
te Joānis vsqz in diē qua assumptus ē a
nobis. **Uñ** em̄ alicui? negorij plenā nos
titiā habere p̄r: nisi sciat eius p̄ncipiū me
diū. et finē. **Uñ** Mattheus autē sciuit cōm p̄nci
piū. **Uñ** dicit **Uñ** tpe quo intrauit. **Uñ** p̄
natiuitatē. **Uñ** scuit et finem. **Uñ** sc̄o sc̄o
Et exiit 7c. p̄ passionē sc̄o et mediū.
Uñ sequit. **Uñ** incipiens a baptisimā Jo
annis 7c. **Uñ** Tertio de vite sc̄itate qz nob
ra. cū dicit. **Uñ** nobilitū sūt p̄gregati. **Uñ**
tam beata enim congregatiōe nullus po
tuitler habitare. nisi valde sanctus. **Uñ** dē
dicit **Uñ** qz quādū Judas fuit i colle
gio ap̄loz. diabol? nō fuit aut? ipm̄ inuā/
dere: qñ autē ab ipis recessit i ipm̄ intrauit.
Uñ Habuit autē d̄ hac sc̄itate testimoniū a pa
tre: qz **Uñ** Mattheus paru? interpretatur 7 ad
patrē spectat puulos cōfouere. **Uñ** Mat. viij.
Uñ nō est volūtas patris mei vt pereat vnus
ex pus̄l̄ istis. **Uñ** Habuit sc̄o testimoniū a sp̄
s̄cti: qz cū duos statuisset ipm̄ c̄bis p̄cede
git. **Uñ** alibi dedit ei c̄bis testimoniū qñ
dicit Jo. xij. **Uñ** nōne xij. hore sunt diei **Uñ**
fer qz xij. hore lucis nō intendebat c̄bis
ānumerare Judas 7 Matthei. **Uñ** Habuit
tertio testimoniū a sp̄s̄cti: qui penteco
sten ḡra sua ipsuz repleuit. **Uñ** Habuit quarū
to testimoniū a toto collegio ap̄loz: qz euz
cū Joseph statuerūt. **Uñ** Credēdū est em̄ qz si
duos meliores habuisset ip̄os statuisset.
Uñ n̄ tenent electores eligere meliore om̄i
so bono fm **Uñ** bo. in quodā quolibet. qñ in
telligit de meliore ad platurā. nō autē d̄ me
liore simplr: vt ip̄e **Uñ** bo. dicit. alioqñ pecc
cant in foro scientie q̄uis in foro cōtenti
oso nō casset electio. si eligat bonus p̄c̄r
missio meliore: vt notat. **Uñ** Glo. viij. q. j. **Uñ**
ergo. **Uñ** xvij. q. vlti. **Uñ** Monasteriū. **Uñ**
to habuit testimoniū a miracul? que fecit.
Uñ cū cētū q̄nquagira hoies ex q̄dā portio
ne toxicata fuisset toxicatū: oēs sanauit: 7

ad fidem uertit. Itē demōēs expellebat
 er ad infernū mitebat. Itē quādam potio
 nē toxicatā totā bibit: z nullā lesionē in tu
 lit: iuxta illud Bar. vlti. Et si mortiferus
 quid bi. nō eis nocet. Quarto cōmen
 dat de cōstante firmitate dū dicit. Vir. i.
 virilis. Sic hic martyriū qd̄ multipl̄ le
 git. Alicubi em̄ legit q̄ i pace deuit. Ali
 bi q̄ fuit ad collū missō p̄ ciuitatē sit tra
 ctus. Alibi q̄ fuit lapidat⁹ z securi excere
 biatus. Supponēdo n̄ q̄ ad deū migra
 uerit p̄ vitam martyrii. possum⁹ ista cōcor
 dare: s̄m fr̄em Jacobū de voragine in ser
 mone suo huius festi et dicere q̄ p̄mo per
 ciuitatē tract⁹ fuit deinde crucifixus z ibi
 stans in cruce lapidat⁹ z securi percussus.
 Deo gratias Amen.

In festo scti Thome de aquino
 doctore angelici ordinis p̄
 dicatorum. Ser. XXIX.

Antecedebat
 me ista sapientia. Sap. vii. Et
 in epistola huius festi Pro
 fundamēto sermonis qui est de scto Tho
 ma de aquino/ qui in isto mūdo elegit vi
 tā cōtemplatiuam/ orit̄ thologicalis questio
 Querit̄: vtz vita cōtemplatiua quā sapia
 regit potior sit actiua z melior: quā scia di
 rigat: Arguit q̄ nō. Dē bonuz tanto meli⁹
 q̄nto cōmuni⁹: s̄ vita actiua cōmuni⁹ ē
 q̄ vita cōtemplatiua: ergo extat potior z me
 lior. maior pater: q̄ bonū cōmune diuini⁹
 bono p̄p̄io est. P̄hs. j. et̄h. Bonū gentis
 diuini⁹ est bono vni⁹ hois. Vt̄mōz p̄bas.
 vita cōtemplatiua h̄nti soli se credit: actiua
 vero ad ciues. Igit. In oppositū h̄z. Luc.
 k. Maria optima p̄te elegit que nō aufe
 ret ab ea. habet. Mat̄h. xvi. Si quis vult
 post me venire abneget semetip̄m z tollat
 crucē suā z sequat me. habet. Luc. vi. Be
 ati pauperes sp̄ū qm̄ vestrū est regnū dei.
 In quib⁹ dicitis intelligit̄ d̄ vita cōtemplati
 ua: s̄ vita cōtemplatiua quā sapiētia regit
 potior ē actiua: z melior quā scia dirigit.
 et sic q̄stio manet p̄ vtraq̄ p̄te dubia. Ad
 q̄stionē respōdētū ē s̄m Tho. ij. ij. q. lxxv.
 et s̄m Guil. vortione sup. ij. sen. vi. xxxv.
 q̄ vita cōtemplatiua quā sapiētia regit. s̄. in
 gressus religiōis potior est z melior: q̄ vi

ta actiua quā sciētia dirigit: hoc p̄pter tria.
 Primo p̄pter securitatē
 Secōdo p̄pter acceptiōnē diuinā.
 Tertio p̄pter s̄miationē.
 Primo p̄pter securitatē: quia sic securi⁹
 z meli⁹ ē eē i portu maris q̄ i mari. sic secu
 ri⁹ est eē in religiōne q̄ in seculo. Secū
 do p̄pter acceptiōnē diuinā. ille q̄ plura do
 nat magis est acceptus alicui q̄ ille q̄ mi
 nota dat. Sed ille q̄ eligit vitā cōtemplati
 uā religiōnez ingrediendo dat magis deo
 q̄ ille q̄ eligit hāc vitā actiua: q̄a ex toto
 dat bona sua et seip̄m. Igit. Anselm⁹ in li
 bro de s̄titudinib⁹. Qui dat arborē et fru
 ctum plus dat: q̄ qui dat solum fructum
 et non arborē: sequitur. Tertio p̄pter
 maiorē premiatiōnem nāz per ingressum
 religiōis cōsequitur quis remissionē oim
 peccatorū. Nā habet Ecclesiastici xliij. de
 Enoch. q̄ ad h̄ laborauit vt deo placeret
 et in paradysū translat⁹ est. sequit. de ista
 em̄ materia Gorozio pōit tres cōclusionēs.
 Prima ē vita sp̄ūalis hois: in actiua z cō
 tēplatiua s̄ufficiētissime diuisa est. Inter
 quas cōtēplatiua est melior. Secunda ē
 vita cōtemplatiua quā sapiētia donū dirigit
 potius in affectu q̄ in intellectu consistit.
 Tertia est vita actiua sciētia ordinata sic
 aspicit ad primū: vt cōtēplatiue non re
 pugnet. quib⁹ cōcludit̄ vitāz cōtēplatiua
 meliorē esse q̄ actiua. Et ad argumētū dī
 ctur q̄ licet actiua sit cōmuni⁹: q̄ cōtē
 platiua: hoc nō est ex defectu cōtēplati
 ue: s̄z ciuitū/ q̄ ad eius altitudinē p̄tingere
 nequit. s̄o argumētū cōcludit. Ideo be.
 Thomas illā vitam eligendo sapiētia ha
 buit. Iuxta verba passumpra. antedebat
 z sic de alijs. Pro declaratiōe recipio p̄
 regula generali in sctā thologia q̄ qm̄ de
 us voluit mittere aliquē sanctū p̄ genera
 li mūdi illuminatiōe seu reformatiōe: con
 suevit diuina p̄uidētia ip̄m sctm̄ p̄mo ostē
 dere vel verbo p̄bali vel signo diuinali: z
 hoc statim declarabit in q̄libet statu mun
 di: siue i lege nāe: siue s̄pture: siue ḡe. Et
 sic pater q̄ triplex est status mūdi. Prim⁹
 est status legis nature. Secūdu⁹ scriptu
 re. Tertius gratie. Primo pater dicta re
 gula i statu legis nature q̄ dicit̄ lex natu
 re: q̄ hoies tunc gubernabāt se s̄m ratio
 nē naturalē: nō habētes legē scriptā in co

